

REVEAL

WHERE ARE YOU?

Reveal - overzicht (juni 2012)

“de enige bestaansreden van de kerk: mensen dicht bij Christus brengen”

(C.S. Lewis, *Onversneden Christendom*)

Willow Creek startte het Reveal-onderzoek met drie werkhypothese¹. De onderzoeksresultaten weerlegden opvallend duidelijk de eerste:

Er bestaat géén verband tussen “deelnemen aan kerkactiviteiten” en “dicht naar Jezus groeien”.

Dat roept om bezinning, want hechten veel mensen in veel kerken niet juist daar heel veel belang aan?

Het onderzoek stelde ook vast dat mensen hun geloofsgroei evalueren aan de hand van hun relatie met Jezus: leren die inniger te beleven en (oude) obstakels in hun leven op te ruimen. Maar tegelijk werden ook stereotiepe ideeën ontkracht:

- “man of vrouw zijn” of “al langer of maar korter gelovig zijn” bepalen niet dat men groeit, noch hoe diep die groei gaat.
- alle gelovigen en alle kerken – ondanks verschillen in individualiteit, theologie en functionering – doorlopen in grote lijnen hetzelfde groeiparcours.

Dat parcours is als een continuüm (*een voortgaande, ononderbroken beweging*) waarin inzicht en overgave aan God groeien, en nieuwe gewoonten worden aangeleerd. Dat vraagt om consequente inspanning (moeite), inzicht (vorming) en interactie (begeleiding, gemeenschap).

Doorheen het Reveal-onderzoek getuigen 250.000 mensen. Christen-leiders kunnen daaruit leren hoe ze mensen het best vooruit helpen om hen te leren God meer lief te hebben, hun naaste als zichzelf (*Luk. 10:27*) en zich te houden aan alles wat Jezus opgedragen heeft. (*Matth. 28: 20, NBV*)

Het onderzoek toont dat de moeilijkste groeirempels juist in kerken liggen: mensen ondervinden er te weinig verbondenheid en te weinig van die soort hulp die ze nodig hebben om met hun geloof in het leven te staan.² Deze ontdekking zet opnieuw aan tot bezinning.

Met het volgende artikel ronden we de grote lijnen van het onderzoek af. Volgende publicaties gaan meer in op de details van het geloofscontinuüm. We zullen ook de betekenis van de conclusies uitwerken voor christenen en kerken in onze cultuur.

¹ De artikelen van juni 2012, 2008 en 2009 vindt u op <http://abcministries.be/artikels/#Reeks-Het-Willow-Creek-Reveal-Onderzoek>

² Daarover biedt de Lausanne-beweging sinds kort een *interressant forum*: <http://conversation.lausanne.org/en/resources/detail/12584>.

JUNI 2012 (I): DE UITGANGSPUNTEN VAN REVEAL
SEPT. 2012 (II): HET GELOOFSCONTINUÛM

Reveal: het geloofscontinuüm (verder en inniger met God)

In 2009 schetste Evan-Assistance al hoe Reveal geloofsgroei als een voortgaande beweging voorstelt.¹

Een continuüm met typische kenmerken:

- 4 groeifasen
- 4 typische overgangen tussen die geloofsfasen
- 4 factoren stimuleren groei
- 2 hefboomen vergroten het effect

4 groeifasen

- **Zoekers** (“exploring Christ” / “Ik geloof in God, maar ben niet zeker over Christus. Mijn geloof speelt geen belangrijke rol in mijn leven.”)
- **Pasbekeerden** (“growing in Christ” / “Ik geloof in Jezus, en ik probeer te begrijpen wat het betekent dat ik Hem ken.”)
- **Gelovigen** (“close to Christ” / “Ik voel me heel dicht bij Jezus en vertrouw op Hem voor dagelijkse leiding.”)
- **Discipelen** (“Christ-centered” / “Alleen God is voldoende in mijn leven. Mijn hele leven weerspiegelt Christus.”)

Gedachten bij de 4 groeifasen:

- De engelstalige beschrijving van elke groep (tussen haakjes) hebben we in het Nederlands geprobeerd herkenbaar te maken voor onze Vlaamse situatie.
- Het onderzoek vond “zoekers” binnen de Amerikaanse kerken. Dat is begrijpelijk als men denkt aan hun stijl en aan hun typische relatie met de samenleving en cultuur in de VS.

Op het eerste gezicht zijn daar alleen binnen gevestigde kerken in ons land parallellen mee te vinden. Maar dat zou niet waarheidsgetrouw zijn - en mogelijk zelfs arrogant: ook in kerken van de Vlaamse Evangelikale Beweging zijn vlot “zoekers” te vinden. Het volstaat te denken aan de verschillen in betrokkenheid van de verschillende generaties kerkgangers. En meer dan een enkeling onder de evangelikale kerkgangers volet zich vrij om radicale begrippen van Jezus’ onderwijs vaag en vrijblijvend op te vatten (*lees: af te zwakken*).³ Evangelikale kringen kennen ook geregeld passiviteit, starheid of taboes. Over de “zoekers” mag men daarom aannemen dat ze ook in de Vlaamse evangelikale kerken en gemeenten aanwezig zijn.

4 overgangen

Geloofsfasen gaan vloeiend in elkaar over. Elke overgang vertolkt een verlangen om geloof in God met dieper inzicht, praktischer en consequenter uit te leven:

• ver van God > zoeker

Aanvaarden dat de Drie-Enige God bestaat en Zich openbaart in de bijbel is een struikelblok. Men overwint dat slechts moeizaam. Christen-vrienden hebben direct en via gebed invloed. Occasioneel bezoeken deze mensen een christelijke activiteit. Ze hongeren naar antwoorden en zekerheid. Ze beginnen zich te verdiepen in geloofszaken.

• zoeker > pasbekeerde

Het geloofsfundament is aanvaard en omarmd. Men leeft met verwondering over en bewondering voor Christus. God is meestal nog een één-keer-per-week-ervaring-in-de-kerk. Die activiteiten stimuleren dieper doordenken. De kerk is verantwoordelijk voor geestelijke voeding en geloofsgroei.

• pasbekeerde > gelovige

Communicatie en intimiteit met God groeit. Geloof beleeft men actiever en geregeld. Geestelijke disciplines krijgen in deze periode een vaste plaats. Zelfstandig denken begint. Men maakt keuzes om te dienen. Relaties worden dieper. Men wordt vrij actief.

• gelovige > discipel

De geloofswaarheden zijn helemaal verworven. Geestelijke disciplines zijn vaste praktijk. De geloofswandel loopt over als een fontein die zich uitdrukt via dienstbaarheid en vrijgevigheid - en allebei op alle levensterreinen. Nu men zelfstandig kan leven, denken en werken begrijpt men zijn verantwoordelijkheid en neemt men die op. Levensovergave aan God betekent zoekend nieuwe wegen uitproberen om zijn leven nog meer weg te geven.

Gedachten bij de 4 overgangen:

- De overgangen tonen hoe met tijd en inzet het “God verkennen” kan uitgroeien tot waarachtig discipel van Jezus zijn. Maar dat vraagt om de begeleiding per fase en overgang aan te passen.
- Doorheen het continuüm groeit autonomie: God bouwt door zijn Geest, de bijbel en zijn kinderen die capaciteit. Kerk-zijn moet zich daaraan aanpassen en dus wegen aanbieden waarlangs groeiende gelovigen kunnen zorgen voor de naaste en de schepping: bvb. via evangelisatie, mentoring, begeleiding, onderwijs en vorming, allerlei dienstbetoon.

Daarbij twee observaties:

- 1 In de Vlaamse Evangelikale Beweging signaleert men een chronisch gebrek aan leiders en aan leiderschap. Gelovigen stromen dus moeilijk door over de verschillende fasen en overgangen van het continuüm.

TIP: Kerkleiders kunnen onderzoeken waar gemeenteleden drempels tegenkomen. Het werkplan kan zich dus concentreren op het helpen overwinnen van die drempels.

2 Vlaamse kerkleiders claimen gemakkelijk loyaliteit aan hun leiderschap en verwachten medewerking aan de kerkactiviteiten.⁴ Maar men signaleert een toenemende respons van vermoeidheid, frustratie, afhaken, verschil van mening, passiviteit, ... **Spreekt dat het groeipatroon van Reveal tegen?**
Ter afweging:

- Leiders staan ook ergens in datzelfde geloofscontinuüm. Christenen uit hun kerk kunnen hen dus inhalen of voorbij steken. Zulke kerkleden zoeken dan buiten de kerk(leiders) om naar geloofsvoeding, -vorming en -beleving. Maar meestal krijgen ze vanwege de kerk(leiding) onbegrip.
Reveal helpt begrijpen dat gelovigen zich doorheen het continuüm onafhankelijker opstellen. Hun loyaliteit verschuift weg van de leiders, naar die activiteiten die voorop gestelde resultaten waarmaken. Ze zijn dus kieskeuriger – maar omwille van een goede reden.
- Kerken horen wegen te zoeken om mensen effectief te dienen doorheen alle fasen en overgangen van het geloofscontinuüm.

TIP: Kerkleiders kunnen zich dus afvragen:

- 1 Welke kerk-zijn helpt mensen (beter) om hen doorheen die fasen en overgangen te laten groeien?
 - 2 Hoe kunnen we als leiders die aanpak aanreiken zonder er zelf onderdoor te gaan?
 - 3 Wat is de eerste stap?
-

4 stimulansen

“Groeï” is een populair woord. Kerkleiders, leraars en mentors bidden en investeren alle moeite om levensverandering op gang te zien komen. Reveal bracht stimulansen aan het licht. In volgorde van hoogste naar laagste invloed:

1. Duidelijkheid over “geloofswaarheden en houding” (geloof in redding door genade, autoriteit van de bijbel, ...)

Wat aanvaarden christenen als waarheid en realiteit? Het begrip van die kernwaarden neemt toe doorheen het hele geloofscontinuüm, maar dat dat gebeurt is het belangrijkste in overgang “zoeker > pasbekeerde”. Op die basis kan in de latere geloofsfasen discipelschap beter wortelen.

Welke “levenshouding” gaat samen met wat men gelooft? Hoe werkt dat in de praktijk, op alle gebieden van het leven? Hoe doet men dat om steeds consequent voor Jezus te kiezen? Doorheen het continuüm groeit het verlangen om Jezus steeds consequenter en met meer diepte in alles de juiste plaats te geven.
Dat geldt ook voor de stimulator “autoriteit van de bijbel”.

2. Georganiseerde kerkactiviteiten (samenkomst, kleine groepen, focus-onderwijs, dienstbetoon)

Kerkactiviteiten zijn het belangrijkste in fasen 1 en 2. Aanwezigheid in de zondagssamenkomst is het belangrijkste in de zoekerfase. Later vertaalt dat zich in mogelijkheden zoeken voor (effectief!) dienstbetoon. Omwille van hun impact concentreren kerkactiviteiten zich daarom vanaf fase 3 beter op focus-onderwijs.

3. Eigen geestelijke disciplines

(stil zijn, reflecteren over de Schrift, studeren, bidden, vasten, zich onderwerpen, aanbidden,)

Een krachtig geloofsleven staat of valt met de ontwikkeling doorheen alle fasen en overgangen van het vermogen om de geestelijke disciplines kundig te beoefenen. Die leerschool is onmisbaar voor wie Gods liefde en aanwezigheid meer wil leren (her)kennen.

4. Geestelijke activiteiten met anderen (vriendschappen, evangelisatie, een nood beantwoorden)

Gezamenlijke activiteiten – vooral persoonlijke vriendschappen – zijn sleutels voor geloofsgroei over het hele continuüm. In de kerk is ruimte en aanmoediging nodig voor spontane, informele relaties. Vriendschapsevangelisatie legt die basis, en heeft daarom meer dan een armlengte voorsprong op alle andere types van evangelisatie.

Gedachten bij de 4 stimulansen:

Reveal toont aan dat deze 4 stimulansen niet zomaar aanwezig zijn. Ze verlenen het leren geloven een bijzondere diepte. Daarom hebben ze een cruciale rol bij elke overgang. Met andere woorden:

Er ontstaat een groeipatroon als de 4 fasen, 4 overgangen en 4 stimulansen op elkaar aansluiten.

Dat patroon steunt op een degelijke onderbouwde overtuiging over geloofswaarheden, aangepast gedrag en een draagvlak van relaties. Naargelang christenen tijdens de reis die geloofsbasis beter leren hanteren, verwerven ze een instrumentarium waarmee ze op alle levensterreinen veel vrucht kunnen dragen.

TIP:

1 Als kerken investeren om dat fundament vooral aan het begin van de geloofsreis te leggen, brengen ze meer discipelen voort.

2 Waar kerk-zijn bredere ingevuld wordt dan een concentratie op activiteiten, winnen de kerkleiders de medewerking van alle mensen -waar ze zich ook in het geloofscontinuüm bevinden.

2 hefbomen

- In fase 4 hebben **discipelen** een ongelofelijke impact voor het Koninkrijk van God. God heeft hen zóver laten groeien, dat hun leven hoofdzakelijk rond Jezus gewikkeld is. Alles wat ze nodig hebben om te leven en nog verder te groeien, ontvangen ze van Hem. God werkt door hen en gebruikt hen als hefbomen - ook al zijn er nog tekortkomingen – om zijn getuigenis overtuigend en liefdevol in deze wereld te brengen.
- **De bijbel** is over het hele continuüm de krachtigste hefboom. Eerlijke reflectie en stevige studie van de Schriften zijn de disciplines met de grootste invloed. Daarom mag men - bij een goed gebruik van de bijbel - steeds groei verwachten.

En wat nu?

Reveal legde ook drempels bloot. Onder gelovigen en discipelen leeft dikwijls ongenoegen dat best beschreven wordt als “geparkeerd zijn” en “afgeremd worden”. Tot 25% van de bevroegden vormen een segment van de gelovige kerkbevolking dat kerk-zijn eerder belastend ervaart dan er mogelijkheden tot dienstbetoon te zien.

Het helpt niet als kerkleiders hen negeren of dat cijfer weg redeneren. Er is werk aan de winkel om met deze oprechte gelovigen mogelijkheden te ontwikkelen zodat ze met hun talenten en gaven meer in Gods Koninkrijk kunnen dienen.

In volgende artikels bekijken we meer in detail de geloofsfasen, met tips uit Reveal over wat kerken en leiders kunnen halen om mensen effectiever te dienen.

Meer info? Verder praten?

De ruimte in deze publicaties laat niet toe voor elke situatie een aanpak of instant oplossing uit te schrijven. Wilt u van gedachten wisselen? Een plan ontwikkelen? Een weg vooruit zoeken? Neem contact op (zie kolofon en www.abcministries.be).

1 Voor meer details, zie <http://abcministries.be/wp-content/uploads/2011/09/willow-crea-reveal-3.pdf>.

2 Hawkins G.L. en Parkinson C., *Reveal, where are you?*, 2007, Willow Creek Resources, p.33-39. *Move, what 1000 churches reveal about spiritual Growth*, 2011, Willow Creek Association, p.31-101.

3 *Bvb: bekering van dode werken; God concreet vertrouwen; leven in eenvoud toewijden; zich heiligen; zorg voor armen; spreken tegen ongerechtigheid. Jezus laat geen ruimte voor opties of gradaties.*

4 Zie in dat verband ook de artikels <http://abcministries.be/artikels/#Reeks-Hedendaags-kerk-zijn-in-Vlaanderen>.

5 Hawkins G.L. en Parkinson C., *Follow me*, 2008, Willow Creek Resources, p.27-48. *Move, what 1000 churches reveal about spiritual Growth*, 2011, Willow Creek Association, p.105-189.